

**ПРО КУЛЬТУРНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ
ІЗ ЗАРУБІЖНИМИ КРАЇНАМИ
у СІЧНІ 2018 року**

*(оглядова довідка за матеріалами
преси, Інтернету та неопублікованими документами)*

Офіційні зустрічі та візити керівництва галузі

За кордоном

Міністр культури України Є. Нищук взяв участь в конференції міністрів культури країн-підписантів Європейської культурної конвенції, яка відбувалася у рамках Всесвітнього економічного форуму в Давосі (Швейцарія; з 23 по 26 січня). Під час Конференції, в контексті проведення Європейського Року культурної спадщини в 2018 році, пройшли дебати на рівні міністрів культури з питань Baukultur – культури урбанізованого середовища, її ролі в сучасному суспільстві та обговорення питань спадщини в країнах Європи.

Директор Департаменту у справах релігій та національностей Міністерства культури України А. Юраш взяв участь у *спеціальному семінарі-тренінгу* з питань свободи совісті і переконань та безпеки релігійних громад для представників державних інституцій, який проходив у Астані (Казахстан) з ініціативи та сприяння Бюро з демократичних інститутів і прав людини (БДПІЛ) Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ). А. Юраш виступив з презентацією *«Рестрація і правосуб'єктність релігійних та тих, що дотримуються певних переконань, громад»*. Серед інших питань, на яких було зацентровано увагу, – порівняння релігійної ситуації в Україні та Казахстані; висвітлення українського досвіду щодо встановлення взаємин між державою та релігійними організаціями.

**Меморіальні та культурно-просвітницькі заходи,
присвячені Міжнародному дню пам'яті жертв Голокосту**

В Україні

За підтримки Посольства Держави Ізраїль в Україні у Києві, до Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту пройшли *Всеукраїнська акція «Шість мільйонів сердець»*, у якій взяли участь глави дипломатичних місій Ізраїлю, Франції, Литви, Норвегії та ін.; XI круглий стіл *«Українське суспільство і пам'ять про Голокост: наукові та освітні аспекти»*.

До Дня соборності України

В Україні

У Музеї історії міста Києва 22 січня відкрито виставку «Українське коло: до сторіччя визвольних змагань (1917–1921 рр.)». Експозицію міжнародного виставкового проекту склали експонати, надані 29 провідними музеями, бібліотеками, архівами та шанувальниками старовини Польщі, США, Швейцарії та України. Виставка об'єднує чотири тематичних блоки: Відродження Нації – 1917–1918 роки; Розбудова Держави – 1917–1921 роки; Змагання за Україну; Міжнародне визнання України – 1917–1921 роки.

За кордоном

22 січня дипломатичний корпус України, українська громада Риги та латиські активісти за сприяння Конгресу українців Латвії провели урочистості, присвячені Дню Соборності України та 100-річчю створення УНР. У рамках заходів учасники взяли участь у всесвітній акції протесту в рамках міжнародного флешмобу «Stop Putin's War in Ukraine»; міжнародному флешмобі «Єдина Україна»; презентації документальної фотовиставки «Генерал армії Латвії Петеріс Радзінш в історії України та Латвії»; перегляді документального фільму, присвяченого історії підписання Акту злуки між УНР та ЗУНР та ін.

Напередодні дня Соборності України юні посланці миру з Донеччини та Прикарпаття презентували в Угорщині, Словенії та Хорватії Міжнародний соціальний проект «Діти просять миру». Візит дітей мав насичену культурну програму та зустрічі з надзвичайними і повноважними послами України в цих державах. Крім того, діти разом з українськими дипломатами та представниками української діаспори долучилися до міжнародного флешмобу з нагоди Дня Соборності України «Україна Єдина»; демонстрували свої таланти та просили миру для України. Проект реалізовано за підтримки президента Світового Конгресу українських молодіжних організацій М. Гочака, Міністерства закордонних справ України та ін.

В Українському культурному центрі Тель-Авіва (Ізраїль) у рамках культурно-мистецького заходу, до Дня Соборності України 17 січня відкрито виставку дитячого малюнка «Діти України – дітям Ізраїлю». В експозиції представлено 50 робіт юних художників, присвячених українській культурі та національним традиціям, святам, побуту українського народу.

Благодійність

За кордоном

Виконавці з України, Литви та Латвії представили свої музичні твори в рамках Другого благодійного телевізійного марафону на підтримку України «Разом до перемоги», який відбувся 13 січня у Литві. Подію організували міжнародна волонтерська організація «Blue/Yellow» і Литовське національне радіо і телебачення. Під час заходу було зібрано кошти для подальшої їх передачі як гуманітарної

допомоги для потреб східних регіонів України, що постраждали від російської агресії. У телемарафоні взяли участь Посол України в Литві В. Яценківський, голова волонтерської організації «Blue/Yellow» Йонас Охман, глави дипломатичних місій Грузії, Латвії та Естонії, акредитовані в Литві, активісти української громади Литви, українські військовослужбовці та волонтери, група українських дітей зі східних регіонів, які навчаються у Вільнюському будинку литовців та ін.

Нагороди В Україні

Цього року лауреатами міжнародних і спеціальних премій *XXII Загальнонаціональної програми «Людина року – 2017»* визнано н.а. Молдови Іона Суручану (Молдова) у номінації «Міжнародна премія за укріплення культурних контактів та духовне зближення народів»; естрадних співачок сестер Роуз (США) у номінації «Міжнародна премія в галузі культури та мистецтва». Оголошення переможців відбулося 16 січня, а церемонія нагородження проходить 24 березня в Національній опері України.

За кордоном

Цього року *Відзнаку священномученика Омеляна Ковча* отримала українська письменниця О. Забужко «за видатну літературну працю та громадянську позицію, чесну і правдиву розповідь авторки про рідний народ, яка стала його голосом у світі та виразним словом на захист національної гідності й універсальних людських прав». Церемонія нагородження пройшла 27 січня, в Міжнародний день пам'яті жертв Голокосту, в Римі (Італія). *Відзнаку, засновану Комітетом Української греко-католицької церкви, щорічно вручають за особистий життєвий приклад жертовності та гуманізму, героїчні вчинки у служінні людині та задля примирення і порозуміння між народами.*

Побратимство В Україні

18 січня у Кременчуці Полтавської області відкрито *Рік Литовської Республіки*. У його рамках в режимі відеоконференції було презентовано Міжнародний інформаційно-комунікаційний центр імені князя Вітовта. В офіційному заході взяли участь Міністр-Посланник Посольства Литовської Республіки в Україні пан Гвідас Керушаускас, мер міста-побратима Алітус Вітаутас Григаравічюс, керівники м. Кременчука, члени громадських організацій, спеціалісти установ освіти, науки і культури міста та ін. Крім того, міським головою В. Малецьким та Надзвичайним і Повноважним Послом Литовської Республіки в Україні паном Марюсом Януконісом було підписано Меморандум про співробітництво в організації заходів проекту «2018 – рік Литовської Республіки в Кременчуці».

За кордоном

У Німеччині впродовж 17–21 січня тривали заходи щодо захисту прав людини на анексованому Росією українському півострові, зокрема етнічних україн-

ців і кримських татар. У двох містах – Франкфурті-на-Одері та Ольденбурзі – відбулися показ документальної стрічки «Процес: російська держава проти Олега Сенцова», а також громадські дискусії за участі представників ініціативи «Крим SOS» та Центру ліберальної сучасності (Zentrum Liberale Moderne), нещодавно створеного экс-депутатом Бундестагу Марілуїзе Бек.

Дні культури В Україні

До *Днів угорської культури в Україні*, під патронатом Товариства угорської інтелігенції Закарпаття та Національного культурного фонду Угорщини, в Закарпатському музеї народної архітектури та побуту 26 січня організовано виставку робіт членів «Об'єднання митців імені Міхая Мункачі» та інших закарпатських художників під назвою «IX Carpathica Art Expo». Крім того, 18 січня відбувся концерт угорського гурту Esszencia в Закарпатському академічному обласному українському музично-драматичному театрі імені братів А. та Є. Шерегіїв.

15 січня за участі Генерального консула Румунії в Одесі Еміла Рапчи пройшли урочистості до Дня національної культури Румунії та 168-ї річниці від дня народження класика румунської літератури М. Емінеску: в Центральній міській бібліотеці ім. І. Франка проведено літературно-музичну композицію, присвячену творчості та біографії поета; вчителями та учнями саратівської школи з румунською мовою навчання продекламовано його вірші мовою оригіналу; одеські поети В. Слісарчук та В. Бачинський прочитали свої вірші, присвячені М. Емінеску; пісні на слова поета виконав Генеральний консул Еміл Рапча.

У Львові за сприяння Українсько-Скандинавського Центру з 28 січня до 3 лютого тривали Дні Скандинавії та Фінляндії. Програму було насичено різними заходами, присвяченими вивченню норвезької, данської, шведської та фінської мов; літературні екскурси; еко-бесіда «Скандинав природу не образить: скандинавське ставлення до навколишнього середовища як приклад для наслідування»; бесіда-презентація «Освітня система країн Північної Європи»; показ стрічки норвезького режисера Андре Овредала «Мисливці на тролів» та ін.

Мистецькі заходи В Україні

У постановці новорічного льодового шоу «Опера на льоду», яке 13 січня пройшло у столичному Палаці спорту, взяв участь французький фігурист, олімпійський чемпіон з фігурного катання, чемпіон світу і Європи Бріан Жубер.

Театр В Україні

Надзвичайний і Повноважний Посол Ізраїлю Еліав Белоцерковські та Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Польща Ян Пекло 14 січня взяли участь в урочистому відкритті відновленого Бердичівського музично-драматичного театру на Європейській (Житомирська обл.).

Турецький драматург Тунжер Джюдженоглу, автор п'єси «Лавина», 18 січня був присутній на черговому показі однойменної іронічної притчі у Луганському обласному академічному українському музично-драматичному театрі. До Северодонецька його запросив колектив театру.

1 січня в Новому драматичному театрі на Печерську відбулася зустріч з британським фрїлас-режисером та драматургом Сарою Тіплл.

За кордоном

Постановки двох українських театрів отримали нагороди на IV Міжнародному різдвяному фестивалі батлейкових та лялькових театрів «Нябёса», який з 11 по 14 січня відбувся у Білорусі. Гран-прі вручено Львівському театру естрадних мініатюр «І люди, і ляльки» за виставу для дітей і дорослих «Скинія золотая» (режисер – Р. Козак). У номінації «За краще акторське виконання» перемогу вибороли Н. Орешнікова, з. а. України та М. Карпенко із Закарпатського академічного обласного театру ляльок «Бавка» за спектакль «Недомена із Вертена» (режисер-постановник – О. Куцик). У Міжнародному різдвяному фестивалі взяли участь 18 колективів із семи країн – Великої Британії, Литви, Німеччини, України, Естонії, Росії та Білорусі. Крім львівського та ужгородського театрів, Україну представляв Київський приватний театр ляльок «ПараШут».

З 15 по 20 січня в Нью-Йорку (США) на Міжнародному фестивалі опери та сучасного театру *Prototype* було презентовано українську оперу «Йов», над якою працювали композитори Р. Григорів, І. Разумейко, режисер В. Троїцький і представники формації Nova Opera. Крім того, в рамках фестивалю артисти формації Nova Opera виконали дві меси композиторів Р. Григоріва та І. Разумейко на латинські сакральні тексти – 24 січня в Українській церкві у Стемфорді (Коннектикут, США), а 27 січня – в одній з найбільших католицьких церков Брукліна (Нью-Йорк, США) – Our lady of refuge Church.

Образотворче мистецтво

В Україні

У столичному *PinchukArtCentre* завершилося експонування міжнародного виставкового проекту «Крихкий стан». Експозицію склали роботи 10 провідних художників світу, а саме Ай Вейвєя (Китай), Карлоса Мотти і Оскара Мурільо (Колумбія), Сантьяго Сьєрри (Іспанія), Бартелемі Тогу (Чилі), Яна Фабра (Бельгія), Урса Фішера (Швейцарія), Дугласа Гордона і Дем'єна Херста (Велика Британія), Марини Абрамович (Сербія). Термін «Fragile State» – це рефлексія про крихкий стан, або уразливість, фізичну чи свідому, як окремої людини, так і суспільства в цілому. Ця виставка проводить паралелі між уразливістю людини і держави, над якою нависла небезпека. Виставка тривала з 17 червня 2017 р. по 6 січня 2018 р.

В галереї «Educatorium» 18 січня було відкрито виставку польського фотографа Міхала Сіраковського «Дике поле». Виставка триватиме до 4 лютого. В день її закриття відбудеться зустріч з фотографом.

Персональну виставку *«Не дай спати нам, ходячим»* бельгійського фотохудожника Давіда Деніла організовано у столичній галереї *«Voloshyn Gallery»*. Його фотопроект – це спроба візуалізації сьогодення України, що тісно пов'язане із її історією. Виставка триватиме з 18 січня по 4 лютого.

Фотовиставку *«У воротах Європи»* французького фотографа-документаліста Гаель Жірб було розгорнуто в Музеї ідей у Львові. Виставка про війну на Донбасі експонувалася з 2 по 29 січня і складалася із двох частин – світлин-історій, які показували життя і побут українських військових в окопах та життя цивільних на передовій.

Американський художній керівник мистецької групи *«Yara Arts Group»* Вірляна Ткач була одним із кураторів виставки *«Курбас у Харкові»*, яку 18 січня було відкрито у харківському арт-просторі ЄрміловЦентрі. Основу експозиції склали колекції Музею театрального, музичного та кіномистецтва України, Українського музею у Нью-Йорку (архів Йосипа Гірняка), Театрального музею Харківського державного драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка, Харківського літературного музею, Національного центру Олександра Довженка, Центрального державного кінофотофоноархіву України імені Г. С. Пшеничного, Музею видатних діячів української культури Лесі Українки, Миколи Лисенка, Панаса Саксаганського, Михайла Старицького та приватних архівів. Виставку було підготовлено за підтримки Програми імені Фулбрайта в Україні.

За кордоном

Скульптори з України перемогли на міжнародному фестивалі снігової скульптури *World Snow Festival* у Швейцарії, який цього року проходив під назвою *«Чотири пори року»*. Українська команда у складі архітекторів Б. Куцевича і О. Поди, рекламника О. Козака та аспіранта-фізика, швейцарця Джонатана Ріхнера висікла з блоку заввишки 3,5 метри снігову скульптуру *«Спіраль Часу»*. Загалом у майстерності висікання з льоду змагалися митці з десяти країн світу: США, Японії, Великої Британії, Німеччини, Франції, Італії, Нідерландів, Швейцарії, Словенії й України.

Роботи чотирьох українських художників – Т. Павлик, М. Яремака, І. Сутули та Г. Вишеславського – експонувалися на виставці *«Українське сучасне мистецтво в дзеркалі (віденського) модерну»* у столиці Австрії. Захід організовано за підтримки Посольства України в Республіці Австрія, Австрійсько-українського товариства і Отто-Мауер-Центру.

В Будапешті (Угорщина) 18 січня було репрезентовано виставку *«Закриті сади»* закарпатської художниці Аготи Вереш, яка розпочала 5-й сезон показів творів митців Закарпаття у столиці Угорщини. На відкритті були присутні Жолт Неймет, голова Комітету закордонних справ Національних Зборів Угорщини, колишній Генеральний консул Угорщини у Берегові Ендре Саліпські та ін.

Роботи молоді української художниці А. Звягінцевої демонструвалися в Українському домі в Давосі (Швейцарія) під час 48-ї зустрічі Всесвітнього економічного форуму. Її твори безпосередньо пов'язані з головними темами та викликами, що постають перед Україною сьогодні.

В Нью-Йорку (США) в Українському інституті Америки було розгорнуто виставку «П'ять елементів війни». Серед представлених експонатів була й картина «Обличчя війни», виконана з гільз, українських художників Д. Марченко і Д. Грина.

Під час засідання Військового комітету НАТО у Брюсселі (Бельгія) 16 січня було влаштовано фотовиставку «Обличчя миру» українського військового фотографа і волонтера Д. Муравського. У рамках заходу відбулася презентація його книги «Через війну. Погляд волонтера».

Стенд тернопільської етномайстерні «Коза-Дерева» взяв участь у престижній міжнародній виставці *Top Drawer 2018*, яка пройшла у Лондоні 14–16 січня. Українська компанія представила авторський дизайн українських традиційних декоративно-ужиткових речей ручної роботи з екологічних матеріалів. Це і етновбрання та іграшки, і предмети декору, і українські сувеніри та багато іншого.

Музика

В Україні

Вокальний колектив Cluster з Італії взяв участь у V Міжнародному фестивалі вокальної акапельної музики ім. В. Міхновецького «Vocal Zone», який 13 січня відбувся на сцені Національної музичної академії України ім. П. Чайковського.

В Національній філармонії України із сольним концертом *Sole e amore* («Сонце і любов»), за однойменним романсом Джакомо Пуччіні, 20 січня виступила С. Довгань (сопрано, США) у супроводі В. Кнорозка (фортепіано).

З нагоди святкування Національного дня Австралії за підтримки Посольства Австралії в Україні на сцені Національної філармонії України 29 січня пройшов концерт «Вольфганг Амадей Моцарт» за участі Ани де ла Веги (флейта) з Австралії та Д. Рьона (скрипка) з Німеччини у супроводі Київського камерного оркестру.

Сольне шоу відомого французького музиканта, продюсера й ді-джея Девіда Гетти відбулося 28 січня в київському Міжнародному виставковому центрі. Його виступ в Україні став частиною European Arena Tour, окрім Києва концерти проходять в одинадцяти містах Німеччини, Франції, Італії, Австрії, Польщі, Швейцарії та Люксембурзі.

Американський джазовий виконавець, аранжувальник і композитор Девід Беркман 13 січня зіграв у Будинку архітектора. Концерт мав назву «New York Jazz».

Композитор-шістдесятник Леонід Грабовський (Україна – США) взяв участь у презентації музичної антології піаніста та музикознавця Є. Громова «КИЇВСЬКИЙ АВАНГАРД 1960-х: школа Бориса Лятошинського». Запис антології – 4 CD-дисків та 24-сторінкового буклету – здійснено за підтримки Міністерства культури України. Захід відбувся 25 січня у столичному культурно-мистецькому центрі «Майстер-Клас».

Американські та українські колядки в джазовому аранжуванні у виконанні Брії Блессінг (США) та джаз-бенду ShockolaD (Україна) разом з Львівським каме-

рним оркестром «Академія» прозвучали на концерті «Щедрий Вечір з добрим JAZZом», який 19 січня пройшов у Чернівецькому обласному академічному музично-драматичному театрі ім. О. Кобилянської.

У Миколаєві в обласному Будинку культури виступив грузинський Державний ансамбль пісні і танцю «Кутаїсі». Ансамбль, окрім народних танців, виконав відомі кавказькі пісні: «Салагобо», «Цхеноснурі», «Суліко» та ін.

Турецький музикант-віолончеліст Меліх Селен взяв участь у концерті *Полтавського симфонічного оркестру*, який відбувся 23 січня у Полтавському академічному обласному українському музично-драматичному театрі ім. М. В. Гоголя.

За кордоном

З гастролями в Італії перебували два українські оркестри – *Національний одеський філармонійний оркестр* під диригуванням Хобарта Ерла та *Заслужений академічний симфонічний оркестр Українського радіо* з художнім керівником й головним диригентом колективу, народним артистом України В. Шейком.

Жіноче інді-поп тріо з Києва «*Панівалькова*», у складі І. Кульшенко (клавіші, вокал), Д. Пугачової (барабани, вокал), І. Лузіної (клавіші, вокал), взяли участь у музичному фестивалі *Eurosonic Noorderslag 2018* (ESNS) у Нідерландах. Два виступи українок відбулись 18 та 19 січня: перший сет гурт зіграв у середньовічній церкві Der Aa-Kerk, другий – на сцені Grand Theater міста Гронінгем.

Вітчизняний музичний гурт *ATMASFERA* отримав американську премію *RoundGlass Music Awards 2018* у номінації «Просвітлений музикант року» (Enlightened Musician of the Year) за пісню «На глибині» (In the Depth). Церемонія нагородження відбулася 26 січня у Нью-Йорку (США).

Український композитор К. Ліхута, яка зараз постійно живе і працює в Австралії, представила там камерний концерт «*Погані сусіди*», присвячений російській агресії проти України. Презентація відбулася за підтримки Австралійської ради мистецтв та Квінслендської консерваторії.

Київський діджей С. Лепшеев зіграв у берлінському клубі Berghain. Виступ музиканта 9 лютого відбувся в рамках берлінського лейбла *Janus*.

Музеї

В Україні

Американські експерти Пол Вільямс і Філ Х'юз – фахівці всесвітньовідомої компанії з планування та створення музеїв *Ralph Apfelbaum Association*, взяли участь у *семінарі* з сучасних методів музеєфікації та новітніх музейних технологій, який впродовж 25–26 січня проходив у столиці. Зарубіжні фахівці разом з музейними спеціалістами, архітекторами та дизайнерами України обговорювали питання, пов'язані з сучасними тенденціями, методами та засобами планування та створення музеїв. Особливу увагу було приділено питанню створення музею пам'яті жертв Бабиного Яру. Семінар організовано директором Міжнародного меморіального благодійного фонду «Бабин Яр» Йосифом Зісельсом під патронатом Почесного Консула Держави Ізраїль в Західному регіоні України Олега Вишнякова. А передувала проведенню цього заходу зустріч Заступника Міністра культури Укра-

їни Т. Мазур з представниками Благодійної організації «Міжнародний меморіальний благодійний фонд „Бабин Яр”» та американської компанії з планування та створення музеїв Ralph Appelbaum Association, яка відбулася у Міністерстві культури України.

У приміщенні Посольства Республіки Білорусь у Києві відбулась урочиста передача заключної частини факсимільного видання *«Книжкової спадщини Франциска Скорини»* у кількості десяти томів, а також спеціального тому «Вяртанне» («Повернення»). В урочистостях взяли участь Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Білорусь Ігор Орел, директор Національної бібліотеки Республіки Білорусь Роман Мотульський, заступник директора музею з наукової роботи, голова Закарпатської обласної організації НСКУ М. В. Делеган. Першу частину *«Книжкової спадщини Франциска Скорини»* було передано українським установам у травні 2016 року. *Проект по збору і виданню літературної спадщини першодрукаря Ф. Скорини організовано Національною бібліотекою Республіки Білорусь за підтримки президента Білорусі.*

В столичній галереї *«КалитаАртКлуб»* упродовж з 27 по 28 січня відбувся *Міжнародний культурно-мистецький фестиваль “MOLDURAS & CORNICI: між ремеслом та мистецтвом”*. Його організували ГО *«Міжнародний інститут культурної дипломатії»* у партнерстві з *«Багетною майстернею на Еспланадній»*, Національним музеєм *«Київська картинна галерея»*, Національним музеєм Тараса Шевченка, Національним музеєм мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків. Подія проходила в рамках проекту Креативної Європи в контексті Року культурної спадщини в Європі, проголошеного Європейським парламентом.

Роботи художників Деба Коуелла з Великої Британії та Дона Воїзіна зі США було представлено на виставці, під символічною назвою *«icons \ objects»*. Проект лабораторної виставки *художнього об'єднання «KNO | Kyiv Non Objective»*, яке презентує творчість міжнародних та українських художників, що працюють у напрямку безпредметного мистецтва, 22 січня було відкрито у київському Літературно-меморіальному музеї М. Булгакова за підтримки ГО *«Інститут Малевича»*.

В Національному музеї мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків розгорнуто виставку *«Каліграфія»* японського майстра Рюсеко Морімото (1940 – грудень 2017), який ще за життя подарував музеєві 26 власних творів.

Виставку картин та каліграфії видатних китайських митців Вана Юйфена та Вана Лянху 23 січня було відкрито в Національному музеї Тараса Шевченка.

23–25 січня у Львові в Інституті народознавства НАН України відбулася зустріч фахівців мистецтвознавчих і технічних наук у рамках українсько-литовського гранту *«Орнаментика етнографічного текстилю Західної України та Литви: універсальні й унікальні параметри»*. В проекті взяли участь співробітники відділу народного мистецтва Інституту народознавства НАН України, кафедри матеріалознавства факультету Інженерії механіки і дизайну Каунаського технологічного університету та Музею народного побуту Литви в с. Румшішкес. Співпрацю українських та литовських учених спрямовано на розвиток актуально-

го напрямку сучасної науки – встановленню культурних (зокрема візуальних) маркерів національної ідентичності.

Полотна сучасного польського художника Марека Окраси 25 січня презентовано у Львівській національній галереї мистецтв імені Бориса Возницького. Вернісаж організовано спільно з Державною галереєю мистецтв у Сопоті та галереєю мистецтв Катажини Нап'юрковської у Варшаві (Польща).

У Слов'янську Донецької області за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) та Української ініціативи зміцнення громадської довіри (UCBI) 30 січня стартував проект «Жовта лінія» – продовження проекту «Заново відкриваємо історичну спадщину Східної України – „Музей відкрито на ремонт II”». Проект «Жовта Лінія» – це документація об'єктів архітектурної та монументально-декоративної спадщини XIX–XX століття на території Донецької та Луганської областей.

У рамках просвітницького проекту «Архіпелаг дружби: національні меншини Кіровоградщини» у Кропивницькому міському літературно-меморіальному музеї І. К. Карпенка-Карого відкрито виставку «Україна – Польща: літературно-мистецькі зв'язки». В експозиції представлено світлини, документальні матеріали, твори уродженців області, польських митців, які тут мешкали або зупинялися.

Література В Україні

Цьогорічними лауреатами *Міжнародної літературної премії «Воїн світла»* стали український письменник А. Чех за щоденник про війну в східній Україні «Точка нуль» та білоруський письменник В. Дубатовець за повість «Чужий». Премію «Воїн світла» засновано Київською організацією Національної спілки письменників України разом з опозиційною Спілкою білоруських письменників. Нею відзначаються найкращі прозові твори, написані білоруською та українською мовами, в яких є сильний, благородний герой, що відстоює ідеали свободи, справедливості та гуманізму. Церемонія нагородження пройшла у Києві.

Під час проведення чергового засідання Польського культурно-освітнього товариства «Згода» ім. М. Маловського було представлено поезію польської поетеси Агнешки Осецької (1936–1997) у перекладі Н. Сидяченко, к.ф.н., доцента кафедри полоністики Київського національного університету ім. Т. Шевченка. У заході, який пройшов у Київському літературно-меморіальному музеї Максима Рильського взяв участь Р. Маловський, очільник Польського культурно-освітнього товариства «Згода» ім. М. Маловського.

За кордоном

До переліку *Міжнародної ради з дитячої та юнацької книжки* (The International Board on Books for Young People – IBBY) увійшли троє українських авторів. Письменника В. Рутківського відзначено за твір «Гості на мітлі» («Вида-

вництво Старого Лева»), художника В. Єрка – за ілюстрації до книги «Маленький принц» («А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА»), Г. Кирпу – за переклад повісті шведського письменника Ульфа Старка «Диваки і зануди» («Видавництво Старого Лева»). Штаб-квартира організації розташована в Швейцарії. *Кожні два роки Міжнародна рада з дитячої та юнацької книги ІВВУ створює перелік нещодавно виданих книг для дітей, щоб відзначити найкращих письменників, художників та перекладачів з країн-членів ІВВУ. Найважливішими критеріями при виборі видань є те, щоб книга могла репрезентувати культуру своєї країни та підходила для публікації в інших державах. Перелік представлятиметься протягом року на найбільших книжкових виставках світу, а колекції цих видань зберігатимуться у Міжнародній молодіжній бібліотеці в Мюнхені (Німеччина), Швейцарському інституті дитячих та юнацьких медіа в Цюріху, дослідницькій колекції у Братиславі (Словаччина), в токійській секції ІВВУ (Японія) та у Бібліотеці Північно-західного університету в Еванстоні, штат Іллінойс (США).*

Лауреатами 2017 року щорічної канадської літературної премії імені Ернеста Хемінгуея визнано грузинського і українського письменника, перекладача, дипломата Рауля Чілачаву – за об'єднання культур різних народів, українську письменницю М. Гончарову – за прозові твори «Не покидай мене, Дзундза!», «Ехали цыгане», «Жмелик». Відзнаку засновано канадським видавництвом «Litsvet» і журналом «Нове Світло». Нагородження відбудеться 24 лютого.

У США видано англomовну антологію сучасної української літератури «*Біла крейда днів*» («The White Chalk of Days: Contemporary Ukrainian Literature Anthology»), названу рядком з вірша І. Малковича. До неї увійшли вірші, есе й оповідання п'ятнадцяти авторів: Ю. Андруховича, С. Андрухович, А. Бондара, О. Бойченка, Ю. Винничука, В. Габора, С. Жадана, А. Куркова, О. Лишеги, І. Малковича, В. Неборака, Т. Прохаська, М. Савки, Г. Чубая, Л. Якимчук. Упорядкував антологію М. Андрейчик, викладач української літератури в Колумбійському університеті Нью-Йорка. Видання вийшло коштом американського гранту.

Книга «*Тореадори з Васюківки*» В. Нестайка увійшла до списку навчальної програми Європейської Комісії eTwinning, за сприяння якої було складено літературний рейтинг та карту найкращої літератури для дітей. До складу журі входили педагоги з Болгарії, Польщі, Португалії, Іспанії, Чехії, Греції та Литви.

Дві книжки українського поета, прозаїка есеїста, перекладача та літературознавця В. Махна перекладено і видано за кордоном. Збірку віршів «Приватний коментар до історії» опубліковано у тель-авівському видавництві Penpal (Ізраїль). Переклав її на іврит А. Паперний. Збірку есеїв у перекладі Я. Комбіля «Весільна капуста» видано у Белграді (Сербія).

Бібліотеки

В Україні

За участі Генерального консула Румунії в Чернівцях Елеонори Молдован, директора Сучавської повітової бібліотеки Буковини ім. І. Сбієру Габріель Кара-

буш (Румунія), румуномовних письменників Чернівецької області: Мірчи Лютика, Василя Терицану, Сіміона Гочу, Василя Бику, Аркадія Опасця; науковців Драгоша Олару, Степана Гостюка та ін. 15 січня пройшло засідання Салону румунської літератури Чернівецької обласної універсальної наукової бібліотеки ім. М. Івасюка, присвячене 168-й річниці від дня народження класика румунської літератури Міхая Емінеску.

За кордоном

В Анкарі (Туреччина) за підтримки Посольства України в Турецькій Республіці та за сприяння ГО «Українська спілка» 26 січня було відкрито українську бібліотеку. Її фонд налічує близько 1500 примірників художньої та навчальної літератури.

Просвітництво. Аматорство В Україні

Кримські татари з Литви вперше взяли участь у кримськотатарському дитячому фестивалі-конкурсі юних талантів *«Татли сес»*. Майже після чотирирічної перерви проведення фестивалю відновили у столиці України. Раніше щорічний конкурс юних талантів проходив на півострові Крим.

Музині колективи з країн Балтії, Румунії, Польщі й України взяли участь у *IX Різдвяному фестивалі «Коляда на Майзлях»*, який проходив з 8 по 14 січня в Івано-Франківську.

Фольклорні колективи з Білорусі, Польщі, Словенії, Туреччини та України виконали автентичні колядки, пісні і танці на *III Міжнародному різдвяному фестивалі* у Львові. Захід тривав впродовж 7–8 січня.

14 січня у Львові за підтримки Фонду сприяння демократії Посольства США в Україні презентовано чотириметрового дерев'яного чоловічка, якого упродовж минулого року створювали ветерани АТО. Презентацію як частину проекту *«Театру вуличної маріонетки»* було проведено у рамках свята *«Твоя зима у Парку»*.

Конференції, семінари В Україні

За ініціативи Національного бюро програми ЄС «Креативна Європа» в Україні та Європейської асоціації з інтерпретації спадщини за підтримки Міжнародної асоціації інтерпретаторів спадщини Interpret Europe у Гете-Інституті в Києві 29 січня відбувся Міжсекторальний *круглий стіл «Європейський та Український рік культурної спадщини 2018»*. У роботі круглого столу взяли участь голова цільової групи Європейського року культурної спадщини 2018 К. Магнант (Бельгія), Міністр культури України Є. Нищук, заступник Міністра культури України Т. Мазур, представник ЄС в Україні Т. Шульга, начальник відділу культурної дипломатії Управління публічної дипломатії МЗС України І. Боровець, очільник Київського офісу Інституту Кеннана К. Смаглій, представник Українського центру культурних досліджень І. Ковальчук. Захід було присвячено міжвідомчому діало-

гу між усіма залученими органами центральної влади (Міністерством культури України, Державним агентством з питань кіно, Національною академією наук України та міністерствами закордонних справ, соціальної політики, молоді та спорту, освіти і науки та ін.) та громадськими ініціативами щодо ефективнішого проведення Європейського року культурної спадщини в Україні.

Кіно В Україні

Дні кіно. Кінофестивали

З 24 по 31 січня в *столичному Культурному центрі «Кінотеатр «Київ»* проходив щорічний фестиваль *«Вечори французького кіно»*. До програми 13-го фестивалю увійшло чотири картини: *«Молодий Годар»* (режисер – Мішель Хазанавічюс), *«Хеппі енд»* (режисер – Міхаель Ханеке), *«Роден»* (режисер – Жак Дуайон), *«Шукайте жінку»* (режисер – Су Абаді). Вечори відбулись за підтримки Посольства Французької Республіки в Україні, Французького інституту в Україні та компанії *«Артхаус Трафік»*. Також фестиваль проходив в Харкові, Маріуполі, Сумах та Львові.

Британська Рада в Україні та арт-об'єднання *«Cool Connections»* представили фестиваль *«Британський театр у кіно»*. Фільми-вистави демонструвались на великих екранах *столичного Культурного центру «Кінотеатр «Київ»*. У програмі – показ екранізованих постановок лондонських театрів *«Globe»*, *«Young Vic»*, *«Donmar Warehouse»*: *«Дванадцята ніч»* за п'єсою В. Шекспіра, *«Йєрма»* за п'єсою Ф. Г. Лорки, *«Свята Іоанна»* за п'єсою Б. Шоу.

В Чернігові з 9 по 23 січня пройшов фестиваль *«Нове британське кіно»*. Глядачам було представлено: *«У пошуках Цукрової Людини»* Малика Бенджеллуля, *«20 000 днів на Землі»* Джейна Полларда та Івана Форсайта, *«Я, Деніел Блейк»* Кена Лоуча, *«Емі»* Азіфа Кападіа, *«Війна проти всіх»* Джона Майкла Макдонаха, *«Провини наші»* Адама Сміта, *«Моллі Мун і чарівний підручник гіпнозу»* Крістофера Н. Роулі. Захід організовано Британською Радою в Україні спільно з компанією *«Артхаус Трафік»*.

У рамках проекту *«Аргентинське кіно щосереди»*, за сприяння Посольства Аргентинської Республіки в Україні, у столиці, в Аргентинському домі, відбувся показ кінофільмів: *«Палець»* (2011) режисера Серхіо Теубаля, *«Акації»* (2011) режисера Пабло Джорджеллі, *«В очікуванні месії»* (2000) режисера Данієля Бурмана.

Британська Рада в Україні у партнерстві з Національним центром Олександра Довженка провели тижневу програму-інтенсив для кінокомпозиторів із України та сусідніх країн. У рамках проекту *Envision Sound* пройшли два *музичні кіноперформанси*: *«Хліб»* (1929), за однойменною відреставрованою стрічкою режисера М. Шпиковського, у супроводі *білоруського інструментального тріо «PortMone»* у складі Олексія Ворсоби (акордеон), Сергія Кравченка (ударні) та Олексія Ванчука (бас-гітара); *«Турксиб»* (1929), українського режисера В. Туріна, у супроводі брістонського інді-гурту *Bronnt Industries Kapital* (Велика Британія). У програмі професійного розвитку кінокомпозиторів взяли участь Майкл Прайс

(Велика Британія) та Алла Загайкевич (Україна). Захід проходив у Києві з 22 по 26 січня.

Фондом «Ізоляці» за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) та Української ініціативи зміцнення громадської довіри (UCBI) у рамках проекту «Мудра Корова» («Wisecow») було проведено цикл курсів-кінолекторіїв «Голлівудський ренесанс».

Презентація двох фільмів про війну на Донбасі – «Очі Донбасу» та «Війна жіночого роду» – донецького режисера-переселенця Ю. Кочкарьова, створених за підтримки Посольства Великої Британії в Україні, Програми розвитку ООН в Україні, Фондації прав людини, Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою, Міністерством закордонних справ Німеччини, пройшла у Дніпрі, в Меморіальному будинку-музеї академіка Яворницького.

За кордоном

Дні кіно

В Брюсселі (Бельгія) 17 січня було відкрито традиційні щорічні *Дні українського кіно*. У програмі: «Тіні забутих предків» С. Параджанова, «Рівень чорного» В. Васяновича, «Стрімголов» М. Степанської, «Сторожова застава» Ю. Ковальова, «Процес. Російська держава проти Олега Сенцова» А. Курова. Крім показів, під час фестивалю пройшла презентація DISCOVER UKRAINE для провідних кінокомпаній Бельгії про перспективи копродукції з Україною. Цьогоріч *фестиваль Ukraine On Film* став частиною проекту *Culture Bridges. East of West*, який об'єднує кінопокази та культурні заходи країн Східного Партнерства – Вірменії, Азербайджану, Білорусі, Грузії, Молдови та України. Організували подію бельгійський Центр образотворчих мистецтв BOZAR, Товариство українців Бельгії Державне агентство України з питань кіно, Національний центр Олександра Довженка, Міністерство закордонних справ України та кінокомпанія «Артхаус Трафік». Фестиваль тривав упродовж 17–21 січня.

Участь українських стрічок у міжнародних кінофестивалях

Українська психологічна драма «*Стрімголов*» М. Степанської здобула перемогу в номінації «*Приз глядацьких симпатій імені Жанни Моро*» у конкурсній програмі повнометражних фільмів на *кінофестивалі Premiers Plans d'Angers European film festival*, який проходив з 12 по 21 січня у місті Анже (Франція).

Короткометражний дебютний фільм «*П'ять хвилин*» українського режисера Я. Антонєць відзначено трьома нагородами : *Essence Award*, «*Найкраща комедія*» та «*Найкраща сцена*» на *міжнародному фестивалі миру і кіно «International Peace & Film Festival»*, який проходив в американському місті Орландо з 18 по 20 січня. Також від України у заході взяла участь короткометражк Ф. Сотніченка «*Технічна перерва*». Цього року в конкурсі представлено 41 країну.

Документальний фільм про конфлікт на сході України данського режисера Саймона Леренга Вілмонта «*Віддалений гавкіт собак*» («*The Distant Barking of Dogs*»), створений у копродукції Данії, Швеції і Фінляндії, переміг на *Гетеборзькому кінофестивалі* у Швеції. Крім того, в рамках програми «*П'ять континентів*»,

відбувся показ української документальної стрічки «Будинок „Слово”» Т. Томенка. Кінофестиваль розпочався 26 січня і завершився 5 лютого.

Фільм-історію кохання волонтерки із Західної України та бійця АТО зі Східної України американського режисера українського походження Роксі Топорович «Джулія Блу» відзначено в категорії «Розповідний художній фільм» в Лос-Анджелесі (США). Стрічку, разом із 15-ма іншими, з поміж 370 претендентів із 22 країн, було відібрано для участі у конкурсі на отримання грантів від неприбуткової організації Women in Film, яка відстоює і просуває кар'єри жінок, які працюють у кіновиробництві та суміжних галузях. Гранти WIF видають щороку, щоб допомогти завершити фільми, які перебувають у процесі виробництва та призначені для жінок або розповідають про них.

Матеріал підготувала

В. В. Пижевська

Головний бібліограф відділу
НАУІ Інформцентру з
питань культури та мистецтва

Комп'ютерне опрацювання та редагування ***І. Г. Піленко***

Формат 60x84/16. Умовн. друк. арк. 0,93. Б/т. Зам. 19. Безплатно

НБУ імені Ярослава Мудрого, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278-85-12